

toho dalším přičiněním pachatele nastati zlo opovězeného rázu; stačí, že bylo ohrožené osobě vznik takového zla předpokládati. Proto neměla by významu okolnost rozsudkem nezjištěná, že revolver, kterým hrozil obžalovaný St., nebyl nabit a že St. neměl u sebe žádné náboje. Ostatně stížnost neuvádí, o které výsledky hlavního přelíčení opírá tvrzení, že tato okolnost byla v trestním řízení prokázána; obsah četnické zprávy a výpovědi svědků G-a a S-a svědčí spíše o nepravdivosti onoho tvrzení. Co do své povahy předpokládá vyhrůžka, již má na zřeteli § 99 tr. zák., jen způsobitost vzbuditi důvodnou obavu. Pro požadavek stížnosti, by vyhrůžka byla takového rázu, by jí byla ohrožená osoba uvedena ve strach a nepokoj, a že tento pocit musí býti okolnostmi odůvodněn, neposkytuje zákon opory, to tím méně, ano podle jeho doslovu jest uvedení ve strach a nepokoj jen účelem trestného jednání, nikoliv složkou zevního děje. Mimo to jest ona námitka bezpředmětná; neboť rozsudek vyslovuje, že jednání obžalovaných bylo vzhledem k poloze místa a k nočnímu času způsobilé vyvolati strach a nepokoj, a jest při tomto zjištění trvati, ježto mu stížnost nevytýká formální vadnost a pouhými protiúvahami je neodstraní. Právní námitky, z nichž stížnost dovozuje, že čin kladený obžalovaným za vinu jako zločin § 99 tr. zák., není vůbec činem trestným a nanejvýše soukromožalobní urážkou na cti, prokázaly se neodůvodněnými, částečně nejsou ani provedeny po zákonu. Naproti tomu nelze stížnosti upřítí důvodnost po stránce formální.

Čís. 3951.

Smysl pozastaveného výroku jest zjišťovati jen, může-li výrok míti různý smysl, nikoli, je-li smysl jasný, jednoznačný.

Nezáleží na tom, co pachatel podle svého tvrzení vysloviti chtěl, nýbrž na tom, co skutečně projevil.

Pokud jest urážkou na cti (§ 491 tr. zák.) obvinění koho (politika), že jest u něho otázka peněžní vším; důkaz pravdy.

To, že někdo v některých případech neodpověděl na urážlivé výroky žalobou, nezbavuje ho ještě o sobě v jiných případech nároku na ochranu cti.

Zákon nerozlišuje co do osoby uraženého a chrání každého proti neoprávněným útokům povahy § 487 a násl. tr. zák.; nečiní ochranu cti závislou na pohnutce, z níž jest se ochrany dovoláváno.

Nečestným je, kdo dává z hmotných důvodů přednost tomu, že mu byly ve sporu přiřčeny útraty, před otázkou věcnou, zda i po morální stránce vyšel ze sporu jako vítěz očištěn na své cti čili nic; důkaz pravdy.

Všeobecná výtku, že někdo (politik) z osobní ješitnosti a úplně bezúčelným způsobem rušil mír mezi (občanskými) stranami městského zastupitelstva, bez udání konkrétních skutečností úsudek ten opravňujících, nespadá pod § 488 tr. zák., jsouc výtkou opovržlivé vlastnosti ve smyslu § 491 tr. zák.; důkaz pravdy.

Návrh na zahájení vyhledávání proti pachateli pro přečin proti bezpečnosti cti jest »zažalováním« ve smyslu § 530 tr. zák.

Dožádání jiného soudu o zodpovědný výslech obviněného rovná se »vydání obsílky«.

Bylo-li promlčení přerušeno, běží promlčecí lhůta znova jen, skončilo-li řízení buď právoplatně zprošťujícím rozsudkem nebo bylo-li zastaveno.

Výzvou právního zástupce obžalovaného, by se dostavil k soudu za tím účelem, by se k věci vyjádřil (§ 10 odst. 1 tisk. nov.), přerušuje se šestinedělní lhůta § 40 tisk. zák.

Žádost soukromého obžalobce, by mu byly průvodní návrhy obžalovaného doručeny a spisy zaslány k nahlédnutí, jest po případě úkonem sloužícím k pokračování v zahájeném řízení ve smyslu § 40 tisk. zák.

I po uplynutí lhůty § 10 odst. (1) tisk. nov. mohou strany uváděti nové skutečnosti a žádati provedení dalších důkazů.

Podle § 4 tisk. nov. se předpokládá, že účelem článku jest především chrániti veřejné zájmy; tato náležitost jest vyloučena, když ze článku vysvítá, že jeho účelem bylo uspokojení osobní nevraživosti a spílání soupeři z důvodů ryze osobních.

Veřejné zájmy ve smyslu § 4 (2) tisk. nov. týkají se společných zájmů celých tříd, stavů, společností a pod.; osobní potyčky a z nich vzniklé spory nemají s veřejnými zájmy nic společného ani, zajímají-li se o ně četné osoby a kruhy obecnstva a je-li jeden z odpůrců činným v obecním zastupitelstvu.

Účelem ustanovení § 14 tisk. nov. je, zjednati uveřejněním rozsudku uraženému, pokud lze, plné zadostiučinění; k tomu stačí uveřejnění odsuzující části.

Náklady uveřejnění (§ 14 tisk. nov.) jest rozuměti jen obvyklým uveřejněním skutečně vzniklé přiměřené náklady.

(Rozh. ze dne 1. října 1930, Zm I 635/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Litoměřicích ze dne 28. června 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle § 491 tr. zák. a § 1 zákona ze dne 30. května 1924, čís. 124 sb. z. a n. Zároveň zamítl nejvyšší soud jako soud zrušovací v poradě neveřejné odvolání obžalovaného směřující k tomu, by byl uveřejněn i zprošťující výrok rozsudku. Vyhověl však odvolání obžalovaného potud, že soukromému obžalobci dal oprávnění uveřejniti odsuzující výrok rozsudku jen v »S. T.«, nikoliv i v »B.«, a že náklad na toto uveřejnění stanoví částkou do 500 Kč, mimo jiné z těchto

důvodů:

Námítka promlčení zmateční stížnosti v několika směrech vznesená neobstojí. Pozastavený článek byl uveřejněn dne 19. ledna 1927. Dne

13. února 1927, dlouho před uplynutím šestinedělní lhůty § 530 tr. zák., učinil soukromý obžalobce u krajského soudu návrh na zavedení vyhledávání proti obžalovanému pro přečin proti bezpečnosti cti, spáchaný odstavci článku v podání blíže naznačenými. Tento včas učiněný návrh vyhovuje pojmu »zažalování« ve smyslu § 530 tr. zák.; vždyť nejde o žádost o zavedení vyhledávání za tím účelem, by snad byl, neznámý pachatel vůbec zjištěn, nýbrž o jasný projev soukromého obžalobce, že hodlá uplatnit žalobní právo proti určité osobě (proti stěžovateli) pro určité trestné činy. Tak zvané »subjektivní promlčení« tedy nenastalo. Jelikož pak již přípisem krajského soudu ze dne 14. února 1927 byla na okresní soud v Teplicích-Šanově řízena žádost o zodpovědný výslech obviněného — kteréžto opatření rovná se »vydání obsílky« —, bylo promlčení i ve směru objektivním včas přerušeno, i když se vychází z předpokladu pro stěžovatele nejpříznivějšího, že přichází v úvahu nejkratší lhůta promlčecí, lhůta tří měsíců, což není u přečinů proti bezpečnosti cti se zřetelem na předpis § 11 tiskové novely bezvýjimečným pravidlem. Zmateční stížnost zastává mínění, že objektivní promlčení běží od každého stíhacího úkonu znovu a, že, nebylo-li před uplynutím tříměsíční lhůty promlčecí nic podniknuto, nastává promlčení. Nejvyšší soud tento názor, který není v nauce nesporným, nesdílí, nýbrž podle opětovných rozhodnutí tohoto jakož i bývalého nejvyššího vídeňského soudu se přiklání k zásadě, že, bylo-li promlčení přerušeno, běží promlčecí lhůta znova jen, skončilo-li řízení buď právoplatně zprošťujícím rozsudkem nebo bylo-li zastaveno. Stížnosti nelze dáti za pravdu ani, pokud má za to, že nastalo zvláštní promlčení § 40 tiskového zákona, předpokládající, že v zahájeném řízení po šest měsíců nebylo pokračováno. Zmateční stížnost přehlíží, že po výzvě podle § 10 tiskové novely, řízené dne 14. dubna 1927 na obviněného, soud dne 2. září 1927 nařídil kanceláři, by připojila doručky o doručení tohoto usnesení a že dne 15. září 1927 vyzval Dr. G-a, zástupce obžalovaného, by se dostavil k soudu a se vyjádřil o věci. Třebaže ona výzva — týkající se jen uspořádání spisu — nebyla úkonem k pokračování v zahájeném řízení, nemůže býti pochybnost, že takovým úkonem jest výzva právnímu zástupci obžalovaného, by se dostavil k soudu za tím účelem, by se k věci vyjádřil. Nelze ani, hledíc na doslov § 10 tisk. nov., tvrditi, že tato výzva byla úkonem nezákonným; vždyť, třebaže již nebylo možným opatření podle odst. 1 § 10 cit. zák., ano se toto opatření stalo již usnesením ze dne 14. dubna 1927, vysvítá přece z druhého odstavce § 10, že i po uplynutí lhůty § 10 odstavec první mohou strany nové skutečnosti uváděti a o provedení dalších důkazů žádati, kterážto žádost má pak význam pro hlavní přelíčení. K tomu mohlo směřovati i vyjádření, k němuž byl zástupce obžalovaného vyzván 15. září 1927, a byla proto tímto opatřením, jež bylo zřejmě pokračováním v zahájeném řízení, šestiměsíční lhůta § 40 tisk. zák. včas přerušena. Kdyby však ani v tom neměl býti spatřován úkon sloužící k pokračování v zahájeném řízení, jest jej nepochybně spatřovati v podání soukromého obžalobce ze dne 8. října 1927, v němž ve lhůtě šestiměsíční žádá k za-

mezení promlčení, by mu byly průvodní návrhy obžalovaného doručeny a spisy zaslány k nahlédnutí. Tím pozbývají i veškeré další v tomto směru uplatněné vývody stížnosti významu.

Co se týče obsahu prvního pozastaveného výroku »Wenn Dr. L. až Geldfrage alles ist« namítá zmateční stížnost po stránce formální, že se soud nezabýval zjištěním objektivního smyslu výroku ani zjištěním subjektivní stránky, vědomí obžalovaného, že se cti jiné osoby dotýká způsobem v § 491 tr. zák. uvedeným. Soud vychází zřejmě z předpokladu, že se poslední věta projevu znějící »Es gibt Personen, bei denen die Geldfrage alles ist«, vztahuje na soukromého obžalobce; to vysvětluje z celého obsahu rozsudkových důvodů. Stěžovatel se hájil za řízení tím, že účelem oné věty bylo, vyjádřiti — patrně zcela povšechně a nikoli se vztahem na soukromého obžalobce —, že »u četných lidí« jest otázka hmotná rozhodující, totiž otázka, kdo musí hraditi útraty sporu. Leč tento smysl nelze při nejbližším výkladu z projevu vyčísti; naopak poukazuje projev ve spojitosti s ostatním obsahem pozastavené stati s takovou jasností a přímostí k tomu, že »osobou«, u níž je hmotná otázka vším, míněn je právě Dr. L., že soud skutečně nepochybil, pokud se s tohoto hlediska o smyslu projevu dále nevyjádřil; zmatečností podle § 281 čís. 5 tr. ř. jest jen, pomine-li soud rozhodnou okolnost. Lichost obhajoby obžalovaného v tomto směru je tak patrná, že ji hledíc na jasný a každý jiný výklad vylučující smysl prvního projevu bylo lze pominouti. Jestliž smysl pozastaveného výroku zvláště zjišťovati jen, může-li výrok míti různý smysl. Tam, kde je smysl jasný, jednoznačný, jako v souzeném případě, netřeba jej zvlášť zjišťovati. Tím však pozbývá i v této příčině vznesená výtká nedostatku zjištění subjektivní stránky veškerého významu. Tento nedostatek doličuje obžalovaný jen na podkladě oné obhajoby, nesoucí se k tomu, že projevem mělo býti vysloveno, že u veliké části obecnstva jest rozhodným, kdo platí útraty sporu. Je-li, jak dovozeno, naprostá bezpodstatnost a lichost této obhajoby na první pohled jasná, nelze ani rozsudku vytýkati vadnost, pokud i v subjektivním směru ji pominul. Vždyť nesejde na tom, co snad obžalovaný podle svého tvrzení chtěl vysloviti, nýbrž na tom, co skutečně projevilo. Že nebyl s to, by si uvědomil subjektivní způsobilost projevu, ublížiti na cti způsobem v § 491 tr. zák. uvedeným Dr. L-ovi, pro tuto možnost neuplatnila zmateční stížnost žádné závažné skutečnosti; proto nelze rozsudku vytýkati za vadu, že neuvažoval o něčem, o čemž uvažovati neměl příčinu. Při tom jest zdůrazniti, že soud nepřehlédl, že se i k přečinu proti bezpečnosti cti vyhledávají určité náležitosti subjektivní, an výslovně uvádí, že při vzájemném poměru mezi stranami je zřejmo, že obžalovanému šlo jen o to, snížení soukromého obžalobce v obecném mínění. Zmateční stížnost vytýká dále nedostatek důvodů i pro rozsudkový názor, že muž, u něhož jest peněžní otázka vším, je v morálním směru méněcenným. Leč právě touto úvahou odůvodňuje soud přesvědčení, že je tu skutková podstata přečinu podle § 491 tr. zák.; by pro toto odůvodnění byly v rozsudku ještě zvláštní

další důvody, § 270 čís. 5 tr. ř. nežádá. Vybočuje proto výtka neúplnosti z hranic § 281 čís. 5 tr. ř.

Věcně pochybeným jest názor zmateční stížnosti, že ona výtka ne-naplňuje skutkovou podstatu přečinu proti bezpečnosti cti. Poukazujíc k tomu, že v přítomné době jest hmotná otázka skutečně vším a že ve všech odvětvích převládá, nevystihuje stížnost jádro věci. Lze připustiti, že touha po zvýšení zisku a snaha po zlepšení hmotných poměrů jest u mnohých vrstev obyvatelstva význačným znakem dnešní doby; leč tím se nezmění nic na zásadě, ovládající názory společenských kruhů, k nimž náleží soukromý obžalobce i obžalovaný, že přes veškeré tyto touhy a snahy, odnášející se k stránce hmotné, peněžní otázka vždy ustupuje do pozadí, vzejde-li otázka, zda má býti dána hmotné výhodě přednost na úkor dobrého jména a cti. I když dnešní poměry přivodily namnoze přesun v názorech o tom, co jest považovati za čestné a co za nečestné, nemůže nejvyšší soud s tímto odchýlným nazíráním venkoncem souhlasiti a převrácenými názory zkreslený pojem cti svým výrokem sankcionovati. Namítá-li stížnost, že si stěžovatel právě s ohledem na to, že jako advokát a dlouholetý referent obce ve finančních věcech stále má a měl činiti s otázkami ryze hmotnými, ani neuvědomil, že v onom projevu je výtka nečestného jednání (nečestné vlastnosti), brojí novým, spisy nekrytým přednesem jen proti soudem učiněnému a odůvodněnému zjištění. Lichou jest i výtka, že šlo o polemiku politickou, při níž jsou ostřejší výrazy obvyklé. Stěžovatel má sice pravdu v tom, že výroky pronesené za takové polemiky nelze prohlížeti lupou a že politik operující útoky, musí býti připraven i na protiútoky a nemůže se hned cítiti dotčena ostřejším výrokem. V souzeném případě však překročil obžalovaný přes to, že šlo o politický boj, meze dovolené kritiky. V téže souvislosti jest se zmíniti o výtce, upírající soukromému obžalobci právo na ochranu cti, poněvadž jednak již v jiných případech (vinění z nekorektního zúčtování peněz bývalé »deutsch-böhmische Landesregierung« a ze lží, zločinu a zbabělosti) neodpověděl na výtky soukromou obžalobou, a poněvadž obžalobu, o níž jde, podal jen ze msty, an pronásleduje již delší dobu obžalovaného četnými obžalobami pro přečiny proti bezpečnosti cti; účelem zákona prý však není hověti choutkám, prýšticím ze msty a ze šikany, čímž má býti odůvodňován i zmatek podle čís. 4 § 281 tr. ř., any prý důkazy nabídnuté v tomto směru nebyly provedeny. V tomto směru jest zdůrazniti, že ovšem nikdo nemá větší nárok na ochranu cti, než si podle svého chování a jednání zasluhuje. Leč to, že někdo v některých případech neodpověděl na urážlivé výtky soukromou obžalobou, nezbavuje ho ještě o sobě v jiných případech nároku na ochranu cti. Nehledíc k tomu, že obžalovaný ani netvrdí, že soukromý obžalobce nepodal v oněch případech obžalobu, uznáv správnost urážek, mohla by mu býti snad tato netečnost beztrestně vytknuta později v oněch konkrétních případech, nelze mu však z tohoto důvodu odpírati ochranu cti vůbec; vždyť trestní zákon nerozlišuje co do osoby uraženého a chrání každého proti neoprávněným útokům povahy § 487 a násl. tr. zák. Bylo by proto proti záměrům zákona, kdyby se odepřela

ochrana cti soukromému obžalobci jen z důvodu, že v některých předchozích případech na urážlivé útoky, jichž správnost kromě toho jest doposud zcela nejistá, neodpověděl soukromou obžalobou, při čemž ani pohnutky, z nichž se tak stalo, nejsou blíže uvedeny. Stížnosti nelze přisvědčiti ani, pokud namítá, že zákon neposkytuje ochranu cti v případech, kde byla obžaloba pro takový delikt podána jen ze msty; zákon nečiní ochranu cti závislou na pohnutce, z níž jest se ochrany dovoláváno. Jsou proto i veškeré v tomto směru učiněné průvodní návrhy, pokud byly při hlavním přeličení opakovány, bezpodstatné. Tím jest vrácena i výtka zmatku podle čís. 4 § 281 tr. ř.

Další vývody stížnosti směřují proti výroku, jímž rozsudek vyslovil, že se obžalovanému důkaz pravdy nepodařil, a spatřuje stížnost zmatečnost s hlediska čís. 4 § 281 tr. ř. především v tom, že byly zamítnuty průvodní návrhy, týkající se výše služebních příjmů soukromého obžalobce a jeho snah o značné zvýšení těchto příjmů. Leč tento důkaz — pokud byl vůbec navržen — je zbytečný, uvážil-li se, že by jeho provedením mohlo býti prokázáno jen, že se Dr L. domáhal značného zlepšení své hmotné situace. Tím by však nebylo nic získáno pro otázku, zda mu byla hmotná otázka vším. Vždyť nebyl navržen důkaz o tom, že byly tvrzené snahy po zvýšení příjmů uplatňovány způsobem, z něhož bylo patrné, že byly uplatněny na úkor osobní hodnoty soukromého obžalobce způsobem ve vážnosti spoluobčanů ho snižujícím. Totéž zásadní měřítko právní jest zachovati i při zkoumání výtek v tomto směru s hlediska čís. 5 a 9 b) § 281 tr. ř. Důkaz pravdy ohledně výtky, že soukromému obžalobci byla hmotná otázka vším, nesl se dvojím směrem: Dr L. se zdráhal zaplatiti majitelce domu 400 Kč za opravu vodovodu, k níž se prý zavázala manželka soukromého obžalobce. Pokud soud zjišťuje, že se jeho manželka k ničemu nezavázala a že tedy soukromý obžalobce tím hájil jen své zásadní právní stanovisko, nenapadá stížnost tento výrok; leč těžisko věci spatřuje stížnost v tom, že soukromý obžalobce v dopisu ze dne 8. září 1926 in eventum sděluje obžalovanému jakožto právnímu zástupci majitelky domu, že, i kdyby se jeho manželka byla zavázala, bylo by velmi pochybným, zda slib manželky zavazuje soukromého obžalobce, který je nájemníkem. V tomto odstavci spatřuje stížnost nerytířské zostouzení manželky, z něhož prý vysvítá, jakou důležitost soukromý obžalobce přičítá nepatrné peněžní částce 400 Kč. Soud se touto skutečností nezabýval, leč, nehledíc k tomu, že ani tato poznámka v dopisu nedokazuje, že soukromému obžalobci šlo právě jen o zachránění 400 Kč, nikoli o hájení zásadního stanoviska právního, nelze ze spisů vyčísti, že se tak stalo proti vůli manželky, nebo, že jí onen postup manželův byl nepřijemný nebo nežádoucí, a jest nepocho-pitelno, jak se může stížnost pouštěti do obšírného rozboru, že tím byla manželka zostouzena, ana manželka soukromého obžalobce nebyla ani slyšena, aniž byl jiný důkaz prováděn. Ostatně, i kdyby vše, co obžalovaný tvrdí, bylo správné, nekryl by tento ojedinělý případ, kde jde o 400 Kč, obsah povšechné výtky soukromému obžalobci. Co se týče podmínky v nájemní smlouvě, že se soukromý obžalobce na příslušném

místě postará o to, by bylo domácímú pánu dáno povolení k pobytu v T., nevysvítá z této smlouvy aniž jinak z obsahu spisů, že z této úsluhy vznikla soukromému obžalobci hmotná výhoda, snížení činže a pod. Zmateční stížnost také v oné doložce spatřuje jen něco, co se přičí dobrým mravům; leč tu nejde o důkaz pravdy o tom, zda Dr. L. jednal »proti dobrým mravům«, nýbrž o to, zda »peněžítá otázka mu byla vším«. Soud vylučuje důkaz pravdy i o okolnosti, že Dr. L. požadoval zpět přeplacené nájemné, poněvadž i tu použil jen práva podle jeho mínění mu příslušejícího a věc byla také pořadem práva skutečně vyřízena. Na tento postup vrhá příznačné světlo zmateční stížností přiznaná skutečnost, že napřed domácí paní prostřednictvím svého právního zástupce, obžalovaného, dala soukromému obžalobci výpověď z bytu, načež teprve následoval onen požadavek Dr. L-a o vrácení přeplaceného nájemného. Zmateční stížnost ovšem doličuje, že přes výpověď nesměl Dr. L. porušiti dané slovo; leč odkud vzala předpoklad, že Dr. L-ovi dané slovo bránilo, by nepožadoval přeplacené nájemné zpět, nelze si vysvětliti, ano nikdy nebylo tvrzeno, že takový závazek na sebe vzal. Další vývody stížnosti, že vše to souviselo s otázkou peněžní, jsou zřejmě ničím nepodepřeným dohadem, pro nějž není ve zrušovacím řízení místa. Podkladem pro ony výroky soudu o nezdaru důkazu pravdy byla mimo jiné i výpověď soukromého obžalobce, který byl přes odpor obžalovaného slyšen jako svědek pod přísahou. V tomto směru činí stížnost výtku zmatečnosti čís. 3 § 281 tr. ř. ve spojitosti s čís. 6 § 170 tr. ř., doličujíc, že Dr. L. má proti obžalovanému hluboce zakořeněné nepřátelství. Leč stížnost připouští výslovně, že jediná důležitá okolnost, o níž Dr. L. vypovídal, byla jím podle nájemní smlouvy převzatá povinnost intervenovati ve věci povolení pobytu domácímú pánovi. Bylo již zdůrazněno, že této skutečnosti nelze přiznati význam pro otázku, zda Dr. L-ovi »byly peníze vším«; jest proto výpověď Dr. L-a bezvýznamná a s hlediska posledního odstavce § 281 tr. ř. vedlejší, zda tak vypovídal pod přísahou čili nic.

Nelze se nezmíniti o námitce stížnosti, že výtku »o penězích, které jsou některým osobám vším«, nebyla vyslovena »abstraktně«, nýbrž ve zcela určité a jasné spojitosti s otázkou útrat sporu. Má-li stížnost těmito vývody na mysli, že výtku nebyla Dr. L-ovi učiněna jako výtku povšechná potud, že by snad peněžní otázka u něho byla vším vždy a ve všem, nýbrž že se tato vlastnost projevila u Dr. L-a jen v jediném případě, potud, že stotožňuje vítězství v otázce útrat ve sporu pro urážku na cti s vítězstvím morálním, jest připomenouti, že i, kdyby se přistoupilo na tento výklad stížnosti, nepozbývala by tím výtku povážlivé povahy; vždyť nečestným jest i ten, kdo dává z hmotných důvodů přednost tomu, že mu byly ve sporu (trestním) přičteny útraty, před otázkou věcnou, zda i po morální stránce vyšel ze sporu jako vítěz očištěn na své cti, čili nic. Leč uvažovati věc i s této stránky bylo by třeba jen, kdyby stěžovatel současně uplatnil i okolnosti, z nichž by vysvítalo, že soukromý obžalobce skutečně projevil takové závadné stanovisko ohledně výsledku oné trestní věci. V tomto směru omezuje se však obžalovaný na tvrzení, že

v periodických časopisech nepřátelských (patrně obžalovanému) »F.« z 13. ledna 1927 a »S. T.« ze 14. ledna 1927 byly uveřejněny články o výsledku onoho trestního případu s nadpisem nápadně tištěným »Dr. S. zur Zahlung sämtlicher Prozesskosten verurteilt« a »Dr. S. kostenpflichtig abgewiesen«. Že však soukromý obžalobce (a jen na tom záleží) tyto nadpisy inspiroval, objednal, nebo jinak k nim přispěl, obžalovaný nikdy netvrdil, naopak vysvítá ze spisu, že obžalovaný to byl, jenž v žádosti o dovolenou, která byla uveřejněna v T. Sch. A. dne 16. ledna 1927, přivedl řeč na předchozí trestní věc, tvrdě, že »Mein moralischer Sieg in diesem Prozesse ist bekannt«, načež soukromý obžalobce v článku z 18. ledna 1927 na tuto věc odpověděl, aniž se zmínil o útratové otázce. Stížnost sama není s to uvést v tomto směru konkrétní skutečnosti, svědčící proti soukromému obžalobci; i když se tedy věc posuzuje s tohoto stěžovatelem naznačeného stanoviska, nelze z něho těžiti ve prospěch obžalovaného.

Jest se zabývati ještě námitkami stížnosti ve věci samé proti druhému odsuzujícímu bodu, týkajícímu se projevu »Allgemein ist man až gestört haben«. Soud, zkoumajе tento projev v celém jeho doslovu, zjišťuje v rozsudku, že se jím vytýká soukromému obžalobci, že »z osobní ješitnosti a úplně bezúčelným způsobem rušil mír mezi německými občanskými stranami městského zastupitelstva«. Tím jest smysl a dosah projevu dostatečně zjištěn a nelze seznati, co by ještě mělo v tomto směru býti v rozsudkových důvodech uvedeno, ano jde o projev jasný, stručný a nikterak složitý. Soud si tu uvědomil i subjektivní stránku, jak vysvítá z poznámek rozsudkových důvodů, kde se uvádí, že při vzájemném poměru mezi obžalovaným a soukromým obžalobcem jest zřejmo, že »obžalovanému šlo o to, snížit soukromého obžalobce v obecném mínění, jakž i z ostatního obsahu článku vysvítá«, a že »musil obžalovaný při sepsání pozastaveného článku znáti nepravdivost svých tvrzení«. Podřadění činu obžalovaného pod ustanovení § 488 tr. zák. nemůže tu přijíti v úvahu pro všeobecnost obvinění a pro nedostatek konkrétních skutečností, opravňujících úsudek, že obžalovaný rušil mír v městském zastupitelstvu. Pochybený jest i způsob, jímž stížnost, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř., do-
ličuje, že tento projev vůbec nenaplnuje skutkovou podstatu trestného činu podle § 488 nebo § 491 tr. zák. Stížnost rozebírá jednotlivé části této věty a dokazuje, že není viněním z nečestného nebo z nemravného činu ani výtky, že někdo porušil mír; ani tvrzení, že toto porušení bylo bezúčelné; ani výtky, že někdo jednal z osobní samolibosti, při čemž se pouští do obsáhlejšího pojednání o významu samolibosti v životě vůbec a u politika zvláště. To může býti správné, leč nelze přehlédnouti, že nikoli tyto obraty každý pro sebe, nýbrž ve své spojitosti jako celek byly soudem kvalifikovány jako výtky nečestné vlastnosti; v tom směru jest rozsudku přisvědčiti, neboť, dosáhla-li osobní samolibost takového stupně, že někdo z této liché pohnutky vědomě a způsobem zcela bezúčelným předsevzal činy, jimiž byl rušen mír mezi svornými stranami v shromáždění, které se schází k řádnému vyřizování obecních záleži-

ností, jest na snadě, že takové veřejným zájmům škodlivé svévolné jednání musí býti každým slušným a nepředpojatým občanem právem odsuzováno jako mravně zavržitelné, a že je způsobilé přivoditi nepříznivý úsudek lidské společnosti o čestnosti rušitele. Šlo sice o boj politický a o polemiku mezi politiky, avšak právě mezi politiky jest totéž stanovisko hájiti tím důsledněji. Namítá-li stížnost, že obžalovaný na veřejný útok soukromého obžalobce v článku ze dne 18. ledna 1927 musel jako veřejný činitel odpověděti, a že tu není vědomí protiprávnosti, jest připomenouti, že onen útok byl vyvolán obsahem žádosti obžalovaného o dovolenou, tiskem dne 16. ledna 1927 uveřejněné, a že ostatně v článku ze dne 19. ledna 1927 pozastavená výtka bezúčelného rušení míru z osobní samolibosti vůbec nesouvisí s předmětem předchozího článku soukromého obžalobce. Jest proto i pochybené na tomto vratkém podkladě ustrojovati nedostatek vědomí protiprávnosti na straně obžalovaného.

Důvodem zmatečnosti čís. 5 § 281 tr. ř. napadá zmateční stížnost výrok soudu, pokud vyslovil, že se obžalovanému důkaz pravdy ohledně tohoto druhého projevu nezdařil. Průvodní věta je jasně naznačena tím, že soud vyslovuje, že se nepodařil obžalovanému důkaz o výtce, že soukromý obžalobce z osobní samolibosti zcela bezúčelným způsobem rušil mír mezi německo-občanskými stranami městského zastupitelstva. Že soud pominul výpovědi svědků ve zmateční stížnosti uvedených, nelze tvrditi, an výslovně na tyto svědky poukazuje a zjišťuje, co jimi pokládá za prokázáno. Pokud stížnost, opakujíc prostě některé části těchto svědeckých údajů souhlasně podle protokolů, dovozuje, že soud měl zjistiti, že došlo k roztržce, připomíná se, že nesejde na tom, zda došlo k roztržce, nýbrž, zda byl soukromým obžalobcem mír v obci rušen, a to úmyslně, ano se mu vytýká, že rušil tento mír z osobní samolibosti; žádný svědek neudal určité konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo usuzovati, že soukromý obžalobce rušil mír v obecním zastupitelstvu z osobní samolibosti, a to ani svědkové Emil Sch. a Heřman F., kteří projevíli jen ničím neodůvodněný subjektivní názor (dohad), že byla věc »se lží« soukromým obžalobcem zvětšena, by se obžalovaný stal nemožným, a že soukromý obžalobce podle mínění svědka »Sch-a« má spoluvinu na roztržkách ve straně nacionální a hospodářské; nezabýval-li se rozsudek takovými povšechnostmi, není vadný.

Pokud jde o námitky ohledně důkazu podle § 4 tisk. novely, byla již v četných rozhodnutích vyslovena zásada, že se podle § 4 cit. zák. předpokládá, že účelem článku jest především chrániti veřejné zájmy, a že jest tato náležitost vyloučena, vysvítá-li ze článku, že jeho účelem bylo uspokojení osobní nevraživosti a spílání soupeři z důvodů ryze osobních. Tuto zásadu si uvědomil správně i první soud a vyřkl, zkoumaj celý obsah článku a přihlížev ke vzájemnému poměru mezi stranami, že obžalovanému šlo jen o to, by snížil soukromého obžalobce ve veřejném mínění. To soud zjišťuje již při prvním pozastaveném projevu a zdůrazňuje, že tytéž úvahy platí i pro druhý závadný projev. Že soud neuvedl pro tento výrok důvody, nelze tvrditi. Poukazuje ke vzájemnému poměru

mezi stranami a k »ostatnímu« obsahu článku, to vším právem. Poukazuje skutečně ostatní obsah článku zřejmě ke zcela osobnímu rázu a tendenci článku spílati, uváží-li se, že soud na příklad ohledně stati »Für die Wiedergabe až charakterisieren zu können« výslovně zdůrazňuje, že tu jde o »málo lichotivou kritiku« soukromého obžalobce. Výtka nedostatku důvodů tedy neobstojí a nelze vážně napatati ani zjištění soudu, že šlo o ryze osobní záležitosti, když se obsah článku a celá předehra nestranně zkoumá. Je-li tento výrok bezvadný, jest zbytečno uvažovati o tom, zda obžalovaný měl dostatečné důvody pokládati závadnou zprávu za pravdivou, a zda tu mohlo jíti o »veřejný zájem«. Vývody stížnosti stávají se zbytečnými, jakmile záměrem pisatele bylo spílati soukromému obžalobci, nikoli chrániti p ř e d e v š í m veřejný zájem. Ostatně budiž k vůli úplnosti podotčeno ještě toto: Osobní potyčky a z nich vzniklé rozsáhlé trestné spory mezi soukromým obžalobcem a obžalovaným zajímají snad četné osoby a kruhy obecnstva; to jest však zájem ryze individuální a osobní, který nemá nic společného s veřejnými zájmy podle odst. 2 § 4 tisk. nov., které se týkají společných zájmů celých tříd, stavů, společností a pod. Nepochybil proto soud, nepřipustiv další důkazy k této otázce a ostatní náležitosti v tomto směru dále neuvažovav, an osobní ráz všech těchto bojů je na bíledni, třebaže jeden z odpůrců je činný v obecním zastupitelstvu; touto činností nestaly se tyto různice ještě záležitostí veřejného zájmu ve smyslu § 4 tisk. nov. Bylo proto zmateční stížnost obžalovaného jako nedůvodnou v celém rozsahu zavrhnouti.

Odvolání obžalovaného nelze přiznati oprávnění v tomto směru: Účelem ustanovení § 14 tisk. nov. je, zjednati uveřejnění rozsudku uraženému, pokud lze plně zadostiučinění. Z této tendence jakož i z doslovu zákona, který mluví v odst. (1) § 14 výslovně o odsuzujícím rozsudku, vysvítá nade vši pochybnost správnost rozsudkového výroku, jímž bylo nařízeno (povoleno) uveřejnění odsuzující části rozsudkového výroku, a nedůvodnost stanoviska odvolání, které se domáhá i uveřejnění zprošřující části rozsudkového výroku. K vývodům odvolání stačí připomenouti, že odporují doslovu i tendenci zákona. Jest však odvolání přiznati částečné oprávnění ohledně rozsudkového výroku podle § 14 odst. (2) tisk. nov. Z rozsudkových důvodů nevysvítá, proč soud dal soukromému obžalobci povolení uveřejniti rozsudek ve dvou dalších periodických tiskopisech. Uváží-li se, že z vývodů obžalovaného samého vysvítá, že »S. T.« jest orgánem soukromému obžalobci blízkým, který přináší zprávy týkající se jeho věci, jest označiti za správný výrok soudu, pokud dal soukromému obžalobci oprávnění, by byl odsuzující výrok uveřejněn i v tomto soukromému obžalobci blízkém časopise. Toto uveřejnění vyhovuje tendenci zákona, by uražený dosáhl, pokud lze plného zadostiučinění. Nelze však seznati, proč by i v dalším časopise, v »B.« měl býti rozsudek uveřejněn; pro takové širší opatření neposkytuje ani povaha ani význam souzené věci postačitelnou oporu. V tomto směru bylo odvolání vyhověti a dotyčný výrok rozsudku zrušiti. V důsledcích toho bylo nově stanoviti náklad, který nese obžalovaný

na uveřejnění v »S. T.«, a to vzhledem na poměrně nepatrný rozsah odsuzujícího výroku 500 Kč, při čemž se připomíná, že tato částka znamená maximální hranici, do které obžalovaný musí přispěti k nákladům uveřejnění, při čemž jest těmito náklady rozuměti jen obvyklým uveřejněním skutečně vzniklé přiměřené náklady.

Čís. 3952.

Spolupachatelství zločinu podle § 81 tr. zák.

Pro posouzení, zda byla vyhrůžka objektivně způsobila vzbuditi důvodné obavy, že ji pachatel ihned vykoná, čili nic, jest rozhodná doba spáchání činu, nikoliv doba podání trestního oznámení.

Vyšší sazba podle 2. věty § 82 tr. zák. má místo, i když zbraně nebylo použito, bylo jí však aspoň hrozeno.

(Rozh. ze dne 3. října 1930, Zm I 821/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 24. října 1929, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák. a přestupkem podle § 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Provádějíc zmateční důvod podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., namítá zmateční stížnost, že stěžovatel neprovedl odpor proti hajnému se zbraní, an měl nůž sice v ruce, ale za jiným účelem, najmě že ho nepoužil k útoku proti hajnému, nýbrž že provedl odpor jiným způsobem beze zbraně, tím, že uchopil pušku a hůl hajného, by jich nemohl použiti, posléze, že vyhrůžka zlým nakládáním byla hyperbolicke (a jako taková nebyla vážně míněna). Zmateční stížnost nevychází z největší části ze skutkových předpokladů rozsudku, jak by byla povinna, kdyby správně prováděla uplatňovaný hmotněprávní zmatek. V tomto směru zjistil rozsudek, že oba obžalovaní, tedy i stěžovatel třímali otevřené nože v ruce, dodávajíce tím důraz vyhrůžce zlým nakládáním. Že tato zjištění stačí k použití trestní sazby podle druhé věty § 82 tr. zák., plyne z toho, že tato vyšší sazba má místo, i když zbraně nebylo použito, bylo jí však aspoň hrozeno (rozh. čís. 4187/17, 6/74 vid. sb.). Je pravda, že soud zjišťuje i druhý způsob zprotivení se stěžovatele hajnému, totiž, že uchopil hajného za pušku a za hůl, by jich nemohl použiti k případné obraně a nemohl proti obžalovaným dále zakročiti, avšak ten i onen způsob zprotivení se v rozsudku zjištěný se vzájemně nijak nevylučuje, jak má za to zmateční stížnost, poněvadž rozsudek nezjistil a nikdo netvrdil, že stěžovatel uchopil hajného za pušku a za hůl oběma rukama nebo tak, že nemohl hajného ať současně ať postupně ohrožovati i vyhrůžkou zdůrazněnou vztaženou rukou s otevřeným nožem, jak zjišťuje i rozsudek. Podle přesvědčení soudu byla